

अन्तर्राष्ट्रिय

जलवायु शिखर सम्मेलनमा अमेरिकी राष्ट्रपति सहभागी

एजेन्सी - यूईईको दुबईमा आयोजना हुने पछिल्लो संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय जलवायु शिखर सम्मेलनमा अमेरिकी राष्ट्रपति जो बाइडेन सहभागी नहुने भएका छन् । दुबईमा आयोजना हुने जलवायु शिखर सम्मेलन कोप२८ मा अमेरिकी राष्ट्रपति सहभागी नहुने अमेरिकी अधिकारीले बताएका हुन् ।

विहीवार सुरु हुन लागेको कोप२८ मा विभिन्न मुलुकका सरकार एवम् राष्ट्र प्रमुखसहितका नेताहरू र पोप फ्रान्सिसलगायत करिब ७० हजार मानिस सहभागी हुने अपेक्षा गरिएको छ । यो अहिलेसम्मको सबैभन्दा ठूलो संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय जलवायु शिखर सम्मेलन हुनसक्छ । राष्ट्रपति बाइडेन र उपराष्ट्रपति कमला ट्यारिसका लागि ह्वाइट हाउसले जारी गरेको तालिकामा यो साता उनीहरू दुबई जाने उल्लेख छैन । बाइडेनको व्यस्ततामा वायु ऊर्जामा अमेरिकी लगानी उजागर गर्नका लागि कोलोराडोको भ्रमण, अङ्गोलाका राष्ट्रपतिसँग बैठक र राष्ट्रिय क्रिसमस टि्को प्रकाश सामेल छन् ।

बाइडेनले यो साता कोप२८ मा वा डिसेम्बर १२ को वार्ताको अन्त्यको दोस्रो सत्रमा भाग लिने योजना नवनाएको एक अमेरिकी अधिकारीले पुष्टि गरेका छन् । दुबईमा एउटा उच्चस्तरको अधिकारीलाई पठाउने वा नपठाउने भन्नेबारेमा बाइडेन प्रशासनले छलफल गरिरहेको नाम नछाप्ने शर्तमा ती अधिकारीले बताए । पूर्वविदेशमन्त्री, सिनेटर तथा अमेरिकी जलवायु दूत जोन केरीले अमेरिकाका लागि प्रत्येक दिन बैठकको नेतृत्व गर्नेछन् । बाइडेनले कोप२८ मा भाग नलिने निर्णयको कारणबारे ती अधिकारीले केही बताएनन् ।

यद्यपि बाइडेनले एक महिनाभन्दा लामो समयदेखि इजराइल र हमासबीचको युद्धमाथि ध्यान केन्द्रित गरिरहेका छन् र अमेरिकी राष्ट्रपति निर्वाचनका लागि एक वर्षभन्दा पनि कम समयमा घरेलु एजेन्डालाई उजागर गर्न खोजिरहेका छन् । बाइडेनसम्म अमेरिकी राष्ट्रपतिका लागि प्रत्येक कोप शिखर सम्मेलनमा भाग लिने चलन थिएन । आफ्ना पूर्ववर्ती डोनाल्ड ट्रम्प पेरिस जलवायु सम्झौताबाट बाहिरिएपछि अमेरिकाले पुनः जलवायुमाथि विश्वव्यापी नेतृत्वको भूमिका निर्वाह गर्ने प्रतिज्ञा गर्नका लागि सन् २०२१ मा बाइडेनले ग्लासगोको भ्रमण गरेका थिए ।

ह्वाइट हाउस जान खोजिरहेका ट्रम्प जलवायुप्रति संशयवादी हुन्छ र यो कार्य अमेरिकाका लागि अत्यन्त महङ्गो हुने बताउँछन् । राष्ट्रपति बाइडेनले गत वर्ष पुनः इजिप्टको शार्म अल-शेखमा कोप२७ को एउटा छोटो भ्रमण गरेका थिए । तथाकथित मुद्दास्फीति न्यूनीकरण ऐन र विद्युतीय कारका लागि प्रोत्साहनसहित हरित अर्थतन्त्रका लागि अबौं डलरको लगानी गर्दै उनले घरेलुस्तरमा जलवायुलाई उच्च प्राथमिकता दिएका छन् ।

कोप२८ शिखर सम्मेलनअघि केरीले आफ्ना चिनियाँ समकक्षी फि भेनहुआसँग विस्तारित वार्ता गरेका थिए । उनहरूले विश्वका सबैभन्दा दुई ठूला हरितगृह ग्यास उत्सर्जक

चीन तिब्बतमा पकड मजबुत बनाउँदै

काठमाडौँ- वतावरण संरक्षणका नाममा चीनले तिब्बतमा आफ्नो पकड मजबुत बनाउँदै लगेको पाइएको छ । चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीी सीसीपीले ‘अति उच्च पर्यावरणीय पुनर्वास’ कार्यक्रमका नाममा तिब्बतीहरूलाई अर्कै स्थानमा पुनर्वास गराएर तिब्बतमा आफ्नो पकड मजबुत बनाएको हो ।

सीसीपीले सन् २०१८ मा यस कार्यक्रम अघि सारेको थियो । हुन पनि सन् २००० को सुरुवात देखि नै चीनले तिब्बत र छिमेकी प्रान्तका फिरन्ते बासिन्दाहरूलाई जबरजस्ती पुनर्वास गर्दै आइरहेको छ । यसरी पुनर्वास गरिएका तिब्बतीहरूको सङ्ख्या २० लाखसम्म रहेको जानकारीहरु बताउँछन् ।

गरिबी उन्मूलन र वातावरणीय चिन्ताका नाममा तिब्बतीह(रुलाई अर्कै स्थानमा पुनर्वास गरिएपनि वास्तवमा सीसीपीको मुख्य उद्देश्य भने सो क्षेत्रमा आफ्नो पकड मजबुत बनाउनु रहेको बताइएको छ । सहरमा बसोबास गर्ने र फिरन्तु जीवन बित(ाउने तिब्बतीबीच आम्दानीको ठूलो खाडल रहेको भन्दै चीनले गरिबी निवारणका नाममा पुनर्वास कार्यक्रम अघि सारेको हो ।

तर, गुणस्तरीय शिक्षा, राम्रो स्वास्थ्य सेवाको वाचा गरिएपनि यसरी पुनर्वास गराइएको तिब्बतीले वाचाअनुसारको सेवा भने पाउन सकेका छैनन् ।

थिमी टाइम्स
THIMI TIMES WEEKLY

साप्ताहिक

मध्यपुर थिमिबाट नियमित रूपमा प्रत्येक हप्ताको बुधवार प्रकाशित हुने थिमी टाइम्स खोजी खोजी पढौं ।

साथै हाम्रो वेबपेज

<https://www.thimithimes.com.np>
<https://www.facebook/thimithimes.com.np>
email: thimithimes@gmail.com.
Contact No. 9851102273

थिमी टाइम्स
thimithimesnews.com

बृहत.....

वर्षको तथ्याङ्कले महिला हिंसाका घटनामा कमी नआएको देखाउँछ । प्रहरीको तथ्याङ्क अनुसार वर्षमा ३४ हजारभन्दा धेरै महिला तथा बालिकाहरु हिंसामा पर्ने गरेका छन् ।

लैङ्गिक हिंसा मानव अधिकारको व्यापक उल्लङ्घन हो । तर पनि महिला तथा बालिकामाथि हुने हिंसा भन्ने क्रुर हुँदै गएको छ । विश्वव्यापी रूपमा हेर्दा प्रत्येक तीनमध्ये एक जना र नेपालको सन्दर्भमा चारमध्ये एक महिला हिंसामा परेको संयुक्त राष्ट्रसङ्घको तथ्याङ्कले देखाउँछ । महिलाहरु सबैभन्दा धेरै आफ्नै घरभित्र परिवार र आफन्तबाटै हिंसामा पर्ने गरेका छन् । जसका कारण उनीहरु अझै पनि आफूमाथि हुने हिंसाको खुलेर विरोध गर्न सक्ने स्थितिमा छैनन् ।

किन बढ्दैछ महिला हिंसा ? आखिर, हरेक वर्ष विभिन्न अभियानहरु सञ्चालन हुँदा पनि किन बढिरहेका छन् त महिला हिंसाका घटना ?

महिला अधिकारकर्मी रीता साहका अनुसार चेतना बढ्दै जाँदा पनि हिंसा न्यूनीकरण नहुनुले नेपाली समाज अझै अर्धचेत अवस्थामा रहेको प्रष्ट हुन्छ ।

उपसभामुख इन्दिरा रानामगरले हिंसा रोकथामका

नारीवाद.....

रुपमा हेरियो भने यसलाई छुट्टै विषयका रुपमा नै लानुपर्छ भन्ने मान्यता हो।

तिमीले विवाहको लागि सोच्नुपर्छ, तयारी गर्नुपर्छ भनेर पनि हामी नै सिकाउँछौं। हामी छोरीलाई विवाहको तयारीको बारेमा सिकाउँछौं तर छोरालाई त्यहि कुरा सिका(उ)ँदैनौं। हामी छोरीहरूलाई एक अर्काको प्रतिस्पर्धीको रुपमा हुर्काउँछौं तर त्यो कुनै कार्य सिद्ध गर्न वा जागिरको लागि होइन।

केही पुरुषको मान्यता यो पनि हुनसक्ला कि कुनै जम(ानामा महिलामाथि अन्याय थियो। तर, अहिले त सब ठीकठाक भइसकेको छ। अक(थिरि पुरुष यो पनि भन्छन् कि मेरो लागि लिंगीय एजेण्डा केही पनि होइन। एउटा सानो उदाहरण नै हेर्नौं न दुई पुरुष र स्त्री कुनै रेष्टुरेन्टमा खाना खान गइराखेका छन् भने रेष्टुरेन्टको गेटमा पुग्नासाथ

वेटरले पुरुषलाई नमस्ते गर्छ। यो अवस्थामा त्यो पुरुषले हामी दुईजना यहाँ आएका छौं, उनलाई पनि नमस्ते गर भन्न सक्दैन। कोही भन्छन् वर्गको कुरा गर न किन स्त्रीको मात्रै।

यो बेला हामीसँग यो पनि उदाहरण छ कि गरिब पुरुषस(र्ग आर्थिक विलासिता नभए पनि कथित मर्दाङ्गीको सुविधा त छ नि। कोही भन्छन कि नाइजेरियाली संस्कृतिले स्त्री(वादलाई स्वीकार गर्दैन। तर संस्कृति भनेको कुनै त्यस्तो जड वस्तु होइन, जुन परिवर्तन हुन सक्दैन।

मेरो आफ्नै उदाहरण दिनुपर्दा मेरा दुई जुम्ल्याहा भ(ि तजीहरु अहिले १५ वर्षका भए

लागि सबैभन्दा पहिले महिलाको व्यक्तित्वको विकास हुनुपर्नेमा जोड दिएकी छिन् । उनी भन्छिन्, ‘महिलाको नेतृत्व विकास र आर्थिक सशक्तीकरणमा पर्याप्त लगानी गर्नुपर्छ ।’

अधिकांश हिंसाका घटना घरभित्रै भइरहेको र हिंसाका घटना भन्ने क्रुर बन्दै गएको अधिकारकर्मी साहले खबरहबलाई बताइन् । उनले भनिन्, ‘केही समय अगाडि सुर्खेतमा श्रीमतीको टाउको काटेर बोकेर हिँडेको दर्दनाक दृश्य हेर्न सकिने अवस्था थिएन ।’

महिला हिंसाविरुद्धको अभियान शहरकेन्द्रित भएको बताउँदै साहले यो अभियान गाउँ केन्द्रित हुनुपर्ने बताइन् । उनी भन्छिन्, ‘गाउँमा आज पनि १६ दिने अभियानका बारेमा जानकारी छैन । हुनुपर्ने त्यहाँ हो ।’ यस्तो अभियान आफैँले परिणाम दिने नभएर यो एउटा पहलमा भएको साहको भनाइ छ । सामाजिक सञ्जाल, मिडिया लगायतबाट पनि महिलाले हिंसा सहनु हुँदैन भन्ने चेतनाको विकास भएकाले आजकल उजुरी बढी पर्ने गरेको साहको भनाइ छ ।

सानो भ्रगडाले नै हत्यासम्मको रुप लिने गरेको साह बताउँछिन् । उनी भन्छिन् ‘श्रीमान् श्रीमतीमा केही पनि कुरा नसहने प्रवृत्ति बढिरहेको छ । सानोतिनो कुरा सहँदै राम्रो हुन्छ, तर हिंसा भने सहन हुँदैन ।

घटनाको प्रकृति वा विषयवस्तु हेरेर हिंसाविरुद्ध बोल्नुपर्छ ।’

उनले थपिन्, ‘सुरुमै हिंसा विरुद्ध बोल्ने हो भने क्रुर घटना हुनबाट जोगिन सकिन्छ । सहँदै जाने हो भने पीडकलाई थप हौसला मिल्छ ।’ हिंसाको प्रवृत्ति र प्रकृति बदलिएको मात्रै छ ।

हिंसा न्यूनीकरणका लागि के गर्नुपर्छ ? अधिकारकर्मी साहका सुझाव यस्ता छ्-

कानुनी पक्ष
सबैभन्दा पहिले कानुन बन्नुपर्छ । हामीकहाँ धेरै कानुन छन् । महिला अधिकारका लागि अधिकांश कानुन बनेका छन्, तर ती कानुन महिलामैत्री छैनन् । कानुनी संरचना कति महिलामैत्री छ, त्यो महत्वपूर्ण हुन्छ । अधिकांशलाई कानुनका बारेमा जानकारी नै छैन । शहर बजारका शिक्षित व्यक्तिले समेत कानुनको जानकारी नराखेको स्थिति छ । दुरदराज गाउँमा यसको अवस्था भन्ने नाजुक छ । अर्को, भाषाका कारणले पनि सबैले कानुन बुझ्न सकेका छैनन् । नेपालमै पनि कति समुदायमा नेपाली भाषा नबुझ्ने छन् ।

कार्यान्वयनको पाटो
कानुनको कार्यान्वयनमा ध्यान दिनुपर्छ । कानुन आफैँले गएर काम गर्ने होइन । राज्यको संरचनामार्फत प्रहरी, प्रशासन, अदालत, महिला आयोग,

विशेष गरेर आफ्नो धर्मस(र्ग द्वन्द्वमा पर्छन्। जर्ज टाउन विश्वविद्यालयमा सन् २०१७ मा उनले धर्म महिला अनुकूल संस्था होइन र महिला समान मानव होइनन् भन्ने धारणामा आधारित मन्तव्य व्यक्त गरिन्।

चिमामान्डा नगोजी अदिचीले आफू महिलावा(दी हुँ भन्ने विषयले आफ्नो पहिलो उपन्यास ‘पर्पल हि(ि वसकस’द्वारा प्रमाणित गरेकी छन्। यस उपन्यासले अफ्रिकी महिलसँग सम्बन्धित विषयल(ाई चुनौती दिएको थियो। रेसिजमबारे चिमामाण्डा चि(मामाण्डा(कि अर्को आवाज भनेको उनको रेसिजम सम्बन्धमा विचारको बारेमा हो। उनको सन् २०१३ मा आएको उप(न्यास “अमेरिकाना”ले अफ्रिकन महिलालाई अमेरिकामा कुन अर्थमा हेरिन्छ भन्ने विषयलाई उजागर गरिएको थियो।

चिमामाण्डाले कयौं अडान लिइन्। उनको विचारमा अफ्रिका महादेशबारेको विश(वको सूक्ष्म नश्लवादी बुझाई भनेको यो महाद्वीप एक आ(ि वकसित र रोगले ग्रस्त ठाउँ हो। चिमामाण्डा यौनिक अल्पसंख्यकबारे धारणा अदिची यौनिक अल्पस(ंख्यकका अधिकारलाई समर्थन गर्छिन्। सन् २०१४ मा नाईजेरियाले एन्टी होमोसेक्सुअलिटी सम्बन्धी विधेयक पास गर्दा उनी पनि अरु नाइजेरियन लेखकस(गैँ यसको विरोधमा उत्रिएकी थिइन्। अदिचीको लेखक पत्रकार केनेथ बिन्याभ्याङ्ग वेईनैनासँग घनिष्ट मित्रता थियो जो गे राइटर थिए। उनी

कार्यान्वयन गर्नुपर्छ । नेपालमा उजुरी गर्न पनि पीडितभन्दा पहिले पीडक पुगेको देखिन्छ ।

दबाव र प्रभावले उजुरी नै नहुने अवस्था सिर्जना गर्छ । उजुरी भइहाले पनि विभिन्न प्रलोभनमा होस्टाइल बनाइएका घटना देख्न सकिन्छ । मधेसको कुरा गर्ने हो भने अझ पञ्चायत नै बसेर घटना मिलाइएका प्रशस्त उदाहरण छन् । पीडित होस्टाइल हुनु भनेको कानुनको कर््यान्वयन हुन नसक्नु हो ।

पहुँच विस्तार
कानुनसम्म आम नागरिकको पहुँच छैन । पहुँचका लागि आर्थिक रुपले सशक्त हुनुपर्छ । हाम्रो समाजमा आज पनि अधिकांश महिला आर्थिकरुपले सक्षम छैनन् । जसका कारणले हिंसामा परे पनि उजुरी गर्न जान सक्दैनन् । न्यायका लागि पैसा लाग्नेदेखि लिएर अनेक खर्च बेहोर्नुपर्ने हुन्छ ।

अर्को, कानुन नै धेरै भ्रण्णटिलो छ । खर्चिलो र सुनुवाइ ढिला हुदाँ खर्च भन् बढेर जान्छ । न्यायमा ढिलाइ हुँदा चलखेल हुने सम्भावना धेरै हुन्छ । यो पीडितलाई भन्ने पीडित बनाउने अवस्था हो । यसलाई मध्यनजर गरेर सामान्य एवं गरिब महिलालाई कानुनमा पहुँच बढाउनु सरकारको दायित्व हो ।

नेपालबर्हवाट

क्वानी साहित्यिक पत्रिकाका संस्थापक सम्पादकको जिम्मेवारीमा थिए।

अदिचीको भनाइमा नयाँ कानुन समलैङ्गिकतालाई अपराधिकरण गर्दा लोकप्रिय त भयो होला तर यसले हा(म्रो लोकतन्त्र असफल भएको देखाउँछ। किनकि साँचो लोकत(न्त्रमा बहुसंख्यकले अल्पस(ंख्यकलाई शासन गर्ने होइन कि अल्पसंख्यकको संरक्षण गर्ने हो। अपराध कुनै कारणले अपराध हुन्छ। अपराधमा पीडित हुन्छन्। अपराधले समाजलाई हानी गर्छ। अनि कुन आधारमा समलैङ्गिकता अपराध भयो ?

सारांस

यी नाइजेरियाली अमेरिकी लेखक अदिचीले आफ्ना व्याख्या(नमा भनेका विषय नेपाली समाजमा नमिल्ला तर धेरै विषय जुन लैङ्गिकता, यौनिकता, भिन्न जाती समुदायको भिन्न संस्कृति र अभ्यासबारे हाम्रो समाजको वर्चश्वशाली मा(ि नने समुदायले बुझेर, सबैलाई समेटेर र सबै मानव बराबरी भन्ने अवधारणा पुनर्स्थापित गर्नुपर्ने देखिन्छ। हामी नेपालमा पनि नारीवादी मुद्दाको बहसल(ाई निरन्तरता दिइरहेका हुन्छौं। यस्ता बहस भइरहँदा हामीले पनि सबै समुदाय र संस्कृति समेटिएको अनि महिला लग(ायत यौनिक अल्पसंख्यक, दलित जनजाति, आदिवासी लगायत सम्पूर्ण सीमान्तकृत समुदायको आवाज पनि मुखरित गर्नुपर्ने देखिन्छ। यो अवस्थामा हामी चिमामाण्डा निगोचीको कार्यलाई मनन गर्न सक्छौं। सबैभन्दा ठूलो आवश्यकता चाहिँ मानवीय चेतनाको दायरा फराकिलो बनाउनु नै हो।

खबरहबबाट

“मातृभाषाको उन्नति नगर्ने जातिको पतन र विनाश हुन धेरैवेर लाग्दैन ।”
- बाल गंगाधर तिलक

“नारी मात्र पुरुषको पत्नी होइनन्, उनी राजनीतिक नेता, कार्यकर्ता पनि हुन् ।”
- कृष्णकाया

सम्पादकीय

राजनीतिक दलको सक्रियता अपरिहार्य

मुलुकको वर्तमान संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक व्यवस्थाको विरोधमा केही पुरातन अतिवादी नस्लीय राजतन्त्रवादी सहित भ्रष्टचारसँगै भारी ऋणमोचन गराउने नाममा आन्दोलन तातेको आमनेपाली नागरिकले भरखरै देखेका छन् । त्यस प्रकारको आन्दोलनलाई तिनले जनविद्रोह सम्मको नाम दिएका थिए । यद्यपि आमनागरिक सहित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य स्थापनाको निमित्त महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेका राजनीतिक दल सम्बद्ध नेता, कार्यकर्ता सबैले त्यस्ता विद्रोहको कुनै प्रवाह नगरी उल्टै विरोध जनाइ रहेका छन् । यता लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक सरकारले पनि आमनेपाली नागरिकले चाहेको संघीय राज्य प्रणाली सहितको लोकलान्त्रिक गणतन्त्रात्मक व्यवस्थाको रक्षार्थ गर्ने पर्ने कार्य बाहेक अन्य दबावमूलक कार्य भने गरेन । जसलाई लोकतन्त्रमा आ-आफ्नो मत जाहेर गर्न पाउने अधिकारसँगै अभ्यासलाई प्राथमिकता दिएको मान्न सकिन्छ । जुन संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य पद्धतिको सुन्दर पक्ष हो । त्यही मुताबिक नै वर्तमान राज्य व्यवस्थाको विरोध र परिवर्तनको माग गर्दै आफ्नो मत राख्न दिइएको हो भन्दा अतिशयोक्ति नहोला । तर तिनीहरु नै एकताका निरंकुश एकल नस्लीय एकात्मक राजतन्त्रको कालमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको वकालत गर्दै हजारौं लाखौंको संख्यामा निस्कने नारा-जुलुस सहितको आन्दोलन दबाउने गरी राज्यसत्ताको दम्भमा निर्मम हत्या, बलात्कार, बेपता पारेको दृष्टान्त प्रशस्तै पाउन सकिन्छ । त्यो भयावहको स्थिति आमनागरिकका लागि अत्यन्तै दर्दनाक र असह्य थियो । त्यसको प्रतिकारमा तत्कालीन बहुदलीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य व्यवस्था पक्षधर राजनीतिक दल सम्बद्ध नेता, कार्यकर्ताका अलावा आमनेपाली नागरिकको भूमिका अविस्मरणीय र अमरत्व कहिल्यै बिसर्न सकिन्न । सोही भूमिका र परिणाममुखी जनआन्दोलनको बलमा रूपान्तरित राज्य व्यवस्था संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई स्थायित्व प्रदान गरी संविधान पूर्ण रुपले कार्यान्वयन गराउन पर्ने पक्षमा आमनागरिकको धारणा छ । यस्तै राजनीतिक दल जो, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य व्यवस्था प्रति बफादार र जुभारु छन्, तिनकोसमेत सक्रियता अपरिहार्य छ । त्यसले वर्तमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य व्यवस्था र संविधानको विरुद्धमा बोल्ने अतिवादी छद्मभे षीहरुले सदैव पराजय भोग्नु पर्ने निश्चित छ । अतः राजनीतिक दलहरुले आफ्नो राजनीतिक अभिष्ट पूरा गर्न “ताक परे तिवारी, नत्र गोतामे”को चरित्र त्याग्ने पर्दछ ।

नेपाल आर्मी, इण्डियन आर्मी, ब्रिटिस आर्मी, सिंगापुर प्रहरीलगायत विभिन्न शारीरिक फिटनेसको लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।

MASTER RAJESH RAI
Owner/Training Director

GURKHA FITNESS & EDUCATION CENTRE

Seti Badh Marga Deep-16, Pokhara
+ 977 - 61 - 442292, 442293
+ 977 9803370473
E-mail : rai.rajesh56@yahoo.co.uk
www.facebook.com/gurkhatraining

नारीवाद एक, आयाम अनेक

सुशीला शर्मा

विगत चार महिनादेखि हा मीले भारतको मणिपुर राज्यमा भइरहेका हिंसावारे जानकारी लिँदै आइरहेका छौं। हात्रै देशमा पनि आदिवासी, दलित लगायतका समुदायको विषयलाई लिएर चर्चा परिचर्चा हुने गर्छन्।

भारत तथा नेपाल दुवै बहुभाषिक, बहुजातीय र बहुसांस्कृतिक समुदाय भएका देश हुन्। तर अधिकांश समाजमा बहुसंख्यकको बोलवाला रहेकै हुन्छ। समयक्रममा ती बहुसंख्यक समुदायको थिचोमिचो र हेलाहोचोको विषयलाई लिएर द्वन्द्व पनि चलिरहेको हुन्छ।

भिन्न समुदायसँग बहुसंख्यकले भन्ने गरेका या अपाएका भन्दा फरक कथा हुन्छन्। भिन्न तरिकाले नै समाज चलिरहेको भन्ने तथ्य नबुझासम्म अल्पसंख्यामा रहेका या इतिहासदेखि नै विभेद र थिचोमिचोमा पारिएका समुदायलाई बदलिँदो संसारसँगको सामञ्जस्य अष्टयारो पर्ने गर्दछ। यी र यस्तै यथार्थ अफ्रिकी महादेशका समुदायसँग पनि मेल खान्छ।

त्यसैले अफ्रिकी युवा लेखक चिमामाण्डा निगोची अदिचीले ‘डेन्जर अफ सिंगल स्टोरी’ भनेर ‘टेड टक शो’ मा सनसनी नै ल्याएकी थिइन्।

विश्वभर परिचित ‘टेड टक शो’ मा सन् २००९ मा ‘डेन्जर अफ ए सिंगल स्टोरी’ शीर्षकमा चिमामाण्डा निगोजी अदिचीले आफ्नो प्रस्तुति दिइन्। त्यो सबैभन्दा धेरै पटक हेरिएको टेड वार्तामध्ये एक भएको छ। त्यस शोमा उनको चासो विभिन्न संस्कृतिको कम प्रतिनिधित्व बारे थियो।

अदिचीकी आमा ग्रेस ईफोमा (सन् १९४२) युनिभर्सिटीकी पहिलो महिला रजिष्ट्रार थिइन्। उनीहरु क्याम्पसकै आवासगृहमा बस्थे, जहाँ पहिले चिनुवा अचेवे बस्थे। नाइजेरियन गृहयुद्धमा

यो परिवारले सर्वस्व गुमायो। यहाँसम्म कि मावली हजुर बुवाको परिवारसमेत सुरक्षित रहेन।

अदिचीले आफ्नो माध्यमिक तहको शिक्षा युनिभर्सिटी अफ नाइजेरिया सेकेन्डरी स्कूलबाट पूरा गरिन्। जहाँ उनले कयौँ प्राज्ञिक पुरस्कार प्राप्त गरिन्। उनले मेडिसिन र फार्मेसीको अध्ययन गरिन्।

युनिभर्सिटी अफ नाइजेरियामा डेढ वर्षसम्म अध्ययन गर्ने क्रममा ‘द कम पास’ भन्ने म्यागजिनको सम्पादन गरिन्। जसको प्रकाशन युनिभर्सिटीको क्याथोलिक मेडिकलका विद्यार्थीले गरेका थिए।

अदिचीले १९ वर्षको उमेरमा नाइजेरिया छोडिन्। उनी कम्युनिकेशन र पोलिटीकल साइन्स पढ्न डेक्सेल युनिभर्सिटी, फिलाडेल्फिया, पेन्सिलभानिया गइन्। उनी त्यहाँबाट ईस्टर्न कनेक्टिकट स्टेट युनिभर्सिटीमा स्थानान्तरण भइन्, जहाँ उनकी दिदी चिकित्सा अभ्यासमा थिइन्। उनले सन् २००१ मा स्नातक र सन् २००३ मा स्नातकोत्तर डिग्री पूरा गरिन्। यसअघि सन् १९९७ मा उनको कविता संग्रह प्रकाशित भएको थियो।

एकल कथाको जोखिम अदिचीले सन् २००९ मा ‘डेन्जर अफ अ सिंगल स्टोरी’ शीर्षकमा आफ्नो प्रस्तुति दिइन्, जसका चरित्र कर्कसियन उदगमका थिए। वाल्यकालमा अदिचीले प्रत्येक अमेरिकी-ब्रिटिस साहित्य पढिन्। संस्कृतिका फरक कथाहरुको महत्व धेरै हुन्छ। ती योग्य प्रतिनिधि पात्र हुन सक्छन् भन्ने उनको मान्यता हो। एक कथा बुझेर एक व्यक्ति, तिनीहरुको पृष्ठभूमि र इतिहासको गलत व्याख्या गर्ने परिपाटीबारे अदिचीले खुलेर आलोचना गरिन्।

डेन्जर अफ अ सिंगल स्टोरीलाई लिएर अदिचीको मा

न्यता छ कि एकल कथाले हा मीलाई पूर्वनिर्धारित अनुमान, निष्कर्ष र निर्णयमा लैजान सक्छ। यसको जोखिम भनेको गलत बुझाइ पनि निम्तिन सक्छ।

कथा कसले भनेको छ ? यसको विजरोपण कहिले र कसरी भन्ने विषयलाई ठूलो प्रभाव पार्नसक्छ। एकल कथाको प्रभावले मानिसलाई हामी कसरी समान छौं भन्ने भन्दा पनि हामी कसरी फरक छौं भनेर जोड दिनसक्छ। जसले अल्पसंख्यक या सीमान्तकृतलाई हीनताबोध गराउन सक्छ।

नारीवादको जिकिर सन् २०१२ मा अदिचीले ‘टेड टक’मा हामी सबै नारीवादी हुन सक्छौं भन्ने भावमा आफ्नो मन्तव्य राखिन्। जसलाई पाँच मिलियन पटक हेरिएको थियो। यो टेड टकलाई सन् २०१४ मा पुस्तकका रुपमा प्रकाशन गरिएको थियो। यो पुस्तक अमेरिकामा मात्रै ७५ हजार प्रति बिक्री भएको थियो। महिला अधिकारवादीका रुपमा उनले लैङ्गिक संरचना र यौनिकताको विषयमा आफ्नो राय व्यक्त गरिन्।

अदिचीको भनाइ छ- ‘लैङ्गिकतासँगको समस्या यो छ कि यसले हामी को हौं ? भन्ने कुरालाई आकार दिन्छ। यसमा म खुसी छैन। मलाई रिस उठ्छ। लैङ्गिकताले आज जसरी काम गर्छ, त्यो गम्भीर अन्याय हो। हामी सबै रिसाउनु पर्छ। रिसले सकारात्मक परिवर्तन ल्याएको लामो इतिहास छ। रिसाउनुका साथसाथै राम्रोका लागि म आशावादी पनि छु। आफैलाई बनाउने र पुनःनिर्माण गर्ने मानव जातिको क्षमतामा पनि विश्वास गर्नु पर्दछ।

अदिचीको स्वमूल्यांकनमा आफूलाई सन्तुष्ट महिलावादी भन्न रुचाउँछिन्। कुनैबेला कसैले भनेको स्मरण गर्दै उनी भन्छिन्- नारीवादी महिला बेखुसी हुन्छन्, किनकि उनीहरुले लोग्ने प्राप्त गर्ने सक्दैनन्। यद्यपि चिमामण्डाले सफल वैवाहिक जीवन बिताइन्।

अदिचीले एक टक शोमा सबै महिलावादी हुनुपर्छ भन्ने आफ्नो मान्यतामा थप प्रष्ट पार्दै भनेकी छन्- सन् २००३ मा उनी आफ्नो उपन्यास पर्पल हिबिस्कसको प्रचार गरिरहेकी थिइन्। यस उपन्यासको केन्द्रीय पात्र एक दक्षिणतान्त्रिक पदमा काम गर्छ र उ आफ्नी पत्नीमाथि निर्मम हिंसा गर्छ। यो कहानीको समाप्ति बडो दुःखले भरिएको हुन्छ। यही पुस्तक पर्पल हिबिस्कसको प्रचारका क्रममा चिमामाण्डा अदिचीलाई एक शालीन पुरुष पत्रकारले सल्लाह दिन्छन्- ‘यो उपन्यास त महिलावादी लाग्छ, तपाईं आफूलाई स्त्रीवादी हुनबाट जोगाउनुस्। किनकि उनीहरुले साह्रै दुःख पाउँछन्। यिनीहरुले विवाहका लागि पुरुष पनि पाउँदैनन्।’

‘त्यतिबेलादेखि नै मैले आफूलाई ह्यापी फेमिनिष्ट भन्न सुरु गरें।’ अदिची भन्दै गइन्-‘मेरो सुरुको पढाइ गैरनारीवादी पुस्तक पढेर नै भयो। जब मैले क्लासिक अदिधिकारवाला पुस्तक पढ्न थालें, मलाई पढेर सिध्याउन कठिन भयो। मेरा एक घनिष्ट मित्रले पनि नारीवादीले त पुरुषलाई घृणा गर्छन् भने। तर, म पुरुषलाई घृणा गर्दिन र म एक ह्यापी फेमिनिष्ट हुँ। लाली दल्लु, अग्ला हिल लगाउनु पुरुष आकर्षित गर्नु होइन। श्रृंगार त आत्मसन्तुष्टिका लागि गरिन्छन्।

लैङ्गिक मुद्दामा प्रवेश गर्नासाथ मान्छेहरु असहज महसुस गर्छन्। केही मानिस भने महिलालावादी नै किन भन्नुपर्छ ? मानवअधिकारवादी भने पनि त हुन्छ नि भनी तर्क गर्छन्। नारीवाद मानव अधिकार भित्रको एउटा भाग हो। हजारौं वर्षदेखि महिला छुट्याएर राखियो, दोश्रो दर्जाको मानिसको बाँकी तेश्रो पातोमा

पाठक मन्थन

विशेष सक्रियता हुनु जरूरी

श्री सम्पादकज्यू,

हामी त्यस सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाको नारी पाठक एवं शुभेच्छुक भएको पनि लगभग २१ वर्ष भएछ। यस अवधि भित्र सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाले हामी जस्ता हजारौ पाठक, शुभेच्छुक, ग्राहकहरुको मन्थन, विचार पढने अवसर थुप्रै पाएका छौं। ती सबै सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका प्रति देखाएको माया, ममता नै भएको हाम्रो ठहर छ। त्यसै अनुरूप नै हामीले पनि वर्षौपछि हामी लागेका कुरा यसै स्तम्भ मार्फत व्यक्त गर्ने जमर्को गरेका छौं। हामीलाई आशा छ, सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाको नियमित नारी पाठकको नाताले पक्कै पनि प्रकाशन गरी दिनु हुनेछ। कुरो के भने त्यसरी लामो समयदेखि प्रकाशित हुँदै आएको पत्रिका सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिकले हामी जस्ता धेरै पाठक, ग्राहक, शुभेच्छुकको मन छुन हिजो, आज र भोलीसम्म नै सक्षम बनोस ताकि के नारी-पुरुष, बृद्धबृद्धा, बालबालिका, अपाङ्ग, अशक्त सबैका लागि चेतनामूलक अनि निःपक्ष समाचारमूलक बन्न सकोस भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछौं। जसका लागि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाका सम्पूर्ण टिमको विशेष सक्रियता हुनु जरूरी छ भन्ने हाम्रो आग्रह छ। सोको निम्ति सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका सम्बद्ध सबै टिमको सहमति र समझदारी पनि त्यतिकै आवश्यक हुन्छ भन्ने तर्फ पनि ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छौं।

- रत्नकला चाम्लिङ -धरान -०८, सुनसरी, चन्द्रमाया लिम्बू-फेदेम, पाँचथर, शर्मिला राजवंशी - विर्तामोड-०५ भापा, श्रीमाया थापामगर - रत्ननगर, चितवन, लक्ष्मीदेवी धिमाल - लक्ष्मी मार्ग, मोरङ।

हृदयदेखि नै हार्दिक आभार

श्री सम्पादकज्यू,

नेपाली सञ्चार माध्यममा प्रिन्टिङ क्षेत्रको भूमिका निकै महत्वपूर्ण रहेको महसुस गरेका छौं। यस सिलसिलामा सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारको पनि भूमिका त्यतिकै महत्वपूर्ण छ। जसले गर्दा सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार हामी तमाम पाठक, ग्राहक, शुभेच्छुकलगायतको निमित्त लोकप्रिय बन्न गएको यथार्थ पनि यसै स्तम्भ मार्फत अवगत गराउदछौं। यस सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार सधैं सबैका लागि पठनीय सामग्री सहित लोकप्रिय बन्न सक्नु पर्छ भन्ने हाम्रो अपेक्षालाई अटल भएर अधि बढ्न हार्दिक अनुरोध गर्दछौं। यसैगरी सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारले आफ्नो स्तरलाई उच्चकोटीको बनाउन पनि पछि पर्नु हुन्न भन्ने सुझावका साथ शुद्धाशुद्धिदेखि निरन्तर प्रकाशन हुँदै आएपनि प्रविधिको विकासले तीव्रता पाइरहेको सन्दर्भमा वेबसाइटका अतिरिक्त फेसबुकमासमेत नियमित रूपमा पोस्ट होस भन्ने अनुरोध गर्दछौं। यसले हार्ड कपी पाउन नसकेको खण्डमा सामाजिक सञ्जालदेखि वेबसाइट मार्फत पनि हेर्न सकिने थियो भन्ने हाम्रो अनुरोध छ। हामीलाई आशा एवं विश्वास छ, अवश्य पनि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार प्रकाशन, सम्पादन, समूहले सोही अनुरूप गर्ने-गराउने छ। जसले हामी पाठक शुभचिन्तकले सहज र सरल रूपमा सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार पढ्न पाउनेमा ढुक्क हुने थियौं, अतः सो कार्यको लागि हृदय देखिनै हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं।

अक्बर वान्तवा - मुगा, धनकुटा, कर्मजित लोहोरुङ - खाँदबारी - ४, सखुवासभा, खगेन्द्र कुलुङ - दिङला, भोजपुर, गजुरमान गुरुङ - दमौली, तनहुँ, तर्कराम धिमाल - वयरवना, मोरङ।

प्रहरी गतिविधि: लागू औषध कारोबार अभियोगमा पक्राउ

काठमाडौँ - अवैध रूपमा बाध्य मुलुकतर्फ लैजाने लागेको विभिन्न दरका गरी जम्मा ८ लाख भारतीय रुपैयाँसहित २ जना भारतीय नागरिक ३५ वर्षीय धर्मेन्द्र नागर र ४२ वर्षीय पंकज गुप्तालाई बिहीबार दिउँसो प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट बिसतारा एयरको उडानद्वारा दिल्ली जान लागेका उनीहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय उडान तर्फको प्रस्थान ह्याण्ड व्यागेज चेकिङ एरियामा जाँच गर्ने क्रममा धर्मेन्द्र नागरलाई ५ सय दरका ७ सय ५७ थान, दुई सय दरका २ सय ३० थाम र १ सय दरका ६ सय ७० थान गरी ४ लाख ९१ हजार ५ सय भारतीय रुपैयाँ र पंकज गुप्तालाई ५ सय दरका ६ सय १७ थान गरी ३ लाख ८ हजार ५ सय भारतीय रुपैयाँसहित फेला पारी पक्राउ गरेको हो ।

उनीहरूलाई आवश्यक अनुसन्धानको लागि राजश्व अनुसन्धान विभाग हरिहरभवन पुल्चोक ललितपुर पठाइएको छ । त्यस्तै सर्बिया

पठाईदिन्छु भन्दै रकम ठगी गर्ने व्यक्ति पक्राउ परेका छन् । वैदेशिक रोजगारीको लागि सर्बिया पठाइदिन्छु भन्दै १७ लाख १७ हजार ३ सय रुपैयाँ ठगी गरेको अभियोगमा बारा जितपुरसिमरा उपमहानगरपालिका-१ बस्ने २५ वर्षीय दिपेश बास्कोटालाई बिहीबार दिउँसो प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । बास्कोटाले ३ जनालाई वैदेशिक रोजगारीको लागि सर्बिया पठाई प्रतिष्ठित कम्पनीमा मासिक १ लाख रुपैयाँ तलबमा प्याकिङको काम लगाइदिन्छु भन्दै प्रलोभनमा पारी पीडितबाट पटक पटक गरी उक्त रकम ठगी गरेकोले काठमाडौँ

उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय मिनभवनबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई बारा जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका-१ बाट पक्राउ गरेको हो ।

उनलाई थप अनुसन्धान तथा कारवाहीको लागि वैदेशिक रोजगार विभाग ताहाचल काठमाडौँ पठाइएको छ ।

त्यसै गरी घुमुवा प्रहरी हुँ भन्दै व्यापारीहरूसँग महिनावारी रकम उठाएको अभियोगमा बारा आदर्श कोतवाल गाउँपालिका-८ लक्ष्मीपुर बस्ने ५५ वर्षीय गोविन्द महतो कोईरीलाई बुधवार प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

कोईरीले ५/६ महिनादेखि आफूलाई मधेश प्रदेश प्रहरी कार्यालय जनकपुरबाट खटि आएको बारा, पर्सा र रौतहट जिल्लाको घुमुवा प्रहरी हुँ भन्दै वीरगञ्ज महानगरपालिका-२३ हरपतगञ्जस्थित व्यापारीहरूसँग रकम उठाएको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ प्रहरी चौकी सिसियाबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई वीरगञ्ज महानगरलिका-२३ सुगौली विर्ताबाट पक्राउ गरेको हो ।

यस सम्बन्धमा प्रहरीले आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै काठमाडौँबाट वैदेशिक रोजगारीको लागि माल्टा पठाइदिन्छु भन्दै ६ लाख ८ हजार रुपैयाँ ठगी गरेको अभियोगमा काठमाडौँ महानगरपालिका-१३ वाफल बस्ने धादिङ त्रिपुरा सुन्दरी गाउँपालिका-१ घर भएकी २९ वर्षीया लक्ष्मी श्रेष्ठलाई शुक्रबार बिहान प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । श्रेष्ठले २ जनालाई वैदेशिक रोजगारीको लागि माल्टा पठाई प्रतिष्ठित होटलमा मासिक १ लाख रुपैयाँ तलबमा काम लगाइदिन्छु भन्दै प्रलोभनमा पारी

पीडितबाट पटक पटक गरी उक्त रकम ठगी गरेकोले काठमाडौँ उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय मिनभवनबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई काठमाडौँको बाफलबाट पक्राउ गरेको हो ।

उनलाई थप अनुसन्धान तथा कारवाहीको लागि वैदेशिक रोजगार विभाग ताहाचल काठमाडौँ पठाइएको छ ।

त्यसैगरी वैदेशिक रोजगारीको लागि क्रोएसिया पठाईदिन्छु भन्दै २ लाख रुपैयाँ ठगी गरेको अभियोगमा ललितपुर महालक्ष्मी नगरपालिका-९ लुभु बस्ने सिन्धुपाल्चोक त्रिपुरा सुन्दरी गाउँपालिका-६ घर भएकी ४६ वर्षीया भवानी बोहरालाई शुक्रबार बिहान प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

बोहराले २ जनालाई वैदेशिक रोजगारीको लागि क्रोएसिया पठाई प्रतिष्ठित कम्पनीमा मासिक १ लाख २० हजार रुपैयाँ तलबमा काम लगाइदिन्छु भन्दै प्रलोभनमा पारी पीडितबाट पटक पटक गरी उक्त रकम ठगी गरेकोले काठमाडौँ उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय मिनभवनबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई ललितपुर लुभुबाट पक्राउ गरेको हो ।

उनलाई थप अनुसन्धान तथा कारवाहीको लागि वैदेशिक रोजगार विभाग ताहाचल काठमाडौँ पठाइएको छ ।

त्यस्तै मोरङको विराटनगर महानगरपालिका-६ रामपुर बस्ने ७१ वर्षीया गायत्री देवी साह सोही ठाउँस्थित केसलिया खोलामा शुक्रबार मृत अवस्थामा फेला परेकी छन् ।

स्याङजा, फेदीखोला गाउँपालिका-२ पोखरी बराय

निर्माण भएको थियो ।

शीतगृहमा कृषि उपज राख्न कृषक र व्यापारीको माग भर्ने बढेपछि आर्थिक वर्ष २०७७-७८ मा पनि विवादित को शी प्रदेश सरकारले रु ५० लाख उपलब्ध गरायो । त्यसमा कृषि बजार समितिले रु १७ लाख थप गरेर कूल रु ६७ लाख लागतमा अर्को शीतगृह थप गरियो ।

हाल कृषि बजारमा शीतगृहका ६ वटा च्याम्बर छन् । एउटा च्याम्बरमा २५ टनदेखि ३० टनसम्म भण्डारण गर्न सकिन्छ । छ वटा च्याम्बरमध्ये २५ टन क्षमताको एउटा च्यावर कृषकका लागि आरक्षणका रुपमा छुट्याइएको कृषि बजार व्यवस्थापन समितिका व्यवस्थापक लक्ष्मण भट्टराई बताउछन् । उनी भन्छन्, “अरू च्याम्बरमा कृषक, व्यापारी सबैले राख्न पाउँछन् तर एउटा च्याम्बर

कृषककै लागि छुट्याइएकाले अरूले राख्न पाउँदैनन् । यो कृषकलाई आरणक्षका रुपमा राखिएको हो ।”

शून्य डिग्री तापक्रम रहने शीतगृहमा अहिले किसानले आलुको बीउ, डुगान फ्रुट, किबी, जुम्बी स्याउ र नौनी घीउ राखेका छन् । शीतगृहमा डुगान फ्रुट एक महिनासम्म, किबी तीन महिनासम्म, आलुको बीउ एक वर्षसम्म र हरियो तरकारी एक हप्तासम्म भण्डारण गर्न सकिने व्यवस्थापक भट्टराई बताउछन् ।

भट्टराईका अनुसार यसरी भण्डार गर्दा कृषकले प्रतिकेजी मासिक दुई रुपैयाँ ५० पैसा तिर्नुपर्छ । शीतगृहमा व्यापारीहरूले पनि बाहिरबाट किनेर ल्याएका स्याउ, अङ्गुर, अनारजस्ता फलफूलहरू राख्ने गर्छन् । कतिपय व्यापारीले च्याम्बर नै लिजमा लिने गरेको छन् । उनीहरूले ३० टन

चौतारी मुनि फेदीखोलामा सोही गाउँपालिका-१ फेदीखोला बस्ने ३५ वर्षीय लाल बहादुर भुजेल शुक्रबार मृत अवस्थामा फेला परेका छन् ।

यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ । विभिन्न धनमाल चोरी

त्यस्तै काठमाडौँ महानगरपालिका-३२ पेप्सिकोला चोक बस्ने दोलखा तामाकोशी गाउँपालिका-४ घर भएका ३४ वर्षीय गोपाल महतले सोही चोकमा संचालन गरेको एक्टिभ मोबाइल एण्ड वाच सर्भिस सेन्टरबाट विभिन्न कम्पनीका २७ वटा मोबाइल गएराति चोरी भएको छ ।

रुपन्देही, विराटनगर महानगरपालिका-४ राजवंशी चोक बस्ने दिनेश कुमार साहको चन्द्रमा ज्वेलर्स पसलबाट सुनका विभिन्न गरगहना, चाँदी र नगद १ लाख रुपैयाँ गरी जम्मा ६ लाख रुपैयाँ बराबरको धनमाल गएराति चोरी भएको छ ।

चोरीमा संलग्न हाल फरार व्यक्तिहरूको खोजी गर्नुका साथै यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै धनकुटाको पाखीवास नगरपालिका-१ तल्लो सान्ने बस्ने ७५ वर्षीय नर बहादुर थापाको घरमा विद्युत सर्ट भई शुक्रबार बिहान आगलागी हुँदा घर, नगद ६४ हजार रुपैयाँ, अन्नपात, भाँडावर्तन लगायतका विभिन्न सामानहरू जलेर करिव ६ लाख रुपैयाँ बराबरको धनमाल नष्ट भएको छ ।

प्रहरीले स्थानीय बासिन्दाको सहयोगमा आगलागी नियन्त्रणमा लिनुका साथै यस सम्बन्धमा आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

क्षमताको प्रतिच्याम्बर मासिक रु ३० हजार तिर्ने गरेका छन् ।

तरकारी र फलफूलका लागि शीतगृह भए पनि खाद्यवस्तुका लागि अझै शीतगृह आवश्यक रहेको व्यवस्थापक भट्टराई बताउछन् । मासु, चिज, पनिर्जस्ता खाद्य वस्तु राख्न शीतगृहको माग भए पनि त्यसका लागि करिव रु दुई करोड खर्च हुने भएकाले आर्थिक अभावले निर्माण गर्न नसकिएको उनको भनाइ छ । तरकारी, फलफूललाई शून्य डिग्रीमा राख्न सकिने भए पनि मासुजन्य खाद्यलाई माइनसमा राख्नुपर्ने भएकाले अर्को शीतगृह आवश्यक परेको हो ।

धरानस्थित कृषि उपज बजारमा दैनिक करिव एक हजार किसान र दुई सय ५० हाराहारी व्यापारीबीच कारोवार हुन्छ । यहाँ दैनिक दुई करोडदेखि तीन करोडसम्मको कारोवार हुने गरेको छ । वार्षिक कारोबार सात अर्बभन्दा बढी हुने गरेको छ ।

अपाङ्ग...

गरेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको सुनिश्चित गर्नु राज्यको दायित्व हुने आयोगको भनाइ छ ।

‘अतः अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मानव अधिकारका सबालमा अझै समस्या रहिरहनु उपयुक्त नभएको विषयमा संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय तहका सरकार लगायत सम्बन्धित सबैको आयोग पुनः ध्यानाकर्षण गराउँदछ’, आयोग प्रवक्ता डा. टीकाराम पोखरेलले जारी गरेको विज्ञप्तिमा यसअघि आयोगले दिएका सुझाव स्मरण गराउँदै भनिएको छ, ‘साथै आयोगले गरेका सिफारिस नेपाल सरकार लगायत सबै सरोकारवाला निकायहरूबाट पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन हुनेमा आयोगले विश्वास लिएको छ ।’

खेलकुद

आइजीपी रनिङशिल्ड फुटबल सम्पन्न

काठमाडौँ । निमित्त प्रहरी महानिरीक्षक प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक टेक प्रसाद राईको प्रमुख आतिथ्यमा शुक्रबार आयोजित एक कार्यक्रमबीच राष्ट्रिय प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठान महाराजगंजमा संचालित ४१औँ आइजिपि रनिङ शिल्ड फुटबल प्रतियोगिता २०८० सम्पन्न भएको छ ।

कार्यक्रममा निमित्त प्रहरी महानिरीक्षक राईले प्रतियोगितामा विजयी हुने गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालय पोखरा टिमका खेलाडी तथा अफिसियलहरूलाई पदक, प्रमाण-पत्र, रनिङ कप र नगद पुरस्कार प्रदान गरे । साथै उनले प्रतियोगितामा विभिन्न विधाका उत्कृष्ट खेलाडीलाई ट्रफी, नगद पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र एवम् म्याच रेफ्री, प्रायोजकहरू, सहभागी टिमहरू र अफिसियलहरूलाई मायाको चिनो प्रदान गरे ।

सो अवसरमा निमित्त प्रहरी महानिरीक्षक राईले खेलाडीहरूबाट प्रदर्शन भएको अनुशासन, खेल कौशल र सामूहिक भावना नेपाल प्रहरीभित्रको भातृत्वभाव र स्व-नुशासनको प्रतिविम्ब भएको उल्लेख गर्दै खेलकुदले सिकाउने यस्ता व्यवसायिक गुण र आचारणहरू आत्मसाथ गरी संगठनको वृहत्तर हित र संस्थागत विकासमा योगदान दिन उपस्थित प्रहरी कर्मचारीहरूलाई आग्रह गर्नुभयो । नेपाल प्रहरीमा खेलकुदलाई अझै सशक्त नाउन नेपाल प्रहरी खेलकुद समितिबाट सम्भाव्यता खोजी हुने विश्वास उनले व्यक्त गरे ।

कार्यक्रममा नेपाल प्रहरी खेलकुद समितिका सदस्य सचिव प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक सन्दिप भण्डारीले फाइनल खेलका म्यान अफ दि म्याचलाई पुरस्कार तथा द्वितीय हुने टिमका खेलाडी तथा अफिसियलहरूलाई पदक, प्रमाणपत्र, चेक, नगद पुरस्कार र ट्रफी प्रदान गरे । साथै उनले कार्यक्रममा धन्यवाद ज्ञापन गर्दै संगठन र राष्ट्रको शिर उच्च बनाउन सफल खेलेकुदको विकासका लागि नेपाल प्रहरीले पुन्याउँदै आएको योगदान अतुलनीय रहेको चर्चा गरे ।

प्रतियोगिता मूल आयोजक समितिका संयोजक प्रहरी नायब महानिरीक्षक रविन्द्र केसीले प्रतियोगिता सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको उक्त कार्यक्रममा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का बोर्ड सदस्य अञ्जन धमला तथा अखिल नेपाल फुटबल संघका महासचिव किरण राईले प्रतियोगितामा विधागत उत्कृष्ट खेलाडीहरूलाई पुरस्कार प्रदान गरेको थियो ।

फाइनल खेलमा गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालय पोखराको टिमले नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय नक्सालको टिमलाई १-० गोल अन्तरले पराजित गरेको थियो ।

प्रतियोगितामा प्रथम हुने टिमले १ लाख १ हजार रुपैयाँ र द्वितीय हुने टिमले ५१ हजार रुपैयाँ नगद पुरस्कार प्राप्त गरेका छन् । प्रतियोगितामा नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय टिमका शंकर घर्ती मगर सर्वोत्कृष्ट खेलाडी, गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालय टिमका आशिष थारू सर्वाधिक गोलकर्ता र सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रहरी कार्यालय टीमले फेयर प्ले अवार्ड प्राप्त गरी १०/१० हजार रुपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गरेका छन् । मंसिर ६ गतेबाट शुरू भएको उक्त प्रतियोगितामा नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय नक्साल, राष्ट्रिय प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठान महाराजगंज, काठमाडौँ उपत्यका प्रहरी कार्यालय रानीपोखरीको साथै सातवटै प्रदेश प्रहरी कार्यालयका १० वटा टिमको सहभागिता रहेको थियो ।

कार्यक्रममा प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षकहरू, प्रहरी नायब महानिरीक्षकहरू, प्रहरी अधिकृतहरू, स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि, विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिनिधिलगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं ।

- बालविवाहलाई निरुत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊं र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं । सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट वञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं । खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- सावुन पानीले हात धुने बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं । सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं / नगराऔं । हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैंगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं । वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरुवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

हतुवागढी गाउँपालिका

गाउँपालिकाको कार्यालय

घोडेटार, भोजपुर, संघीय नेपाल ।

जलवायु..

जलवायु समानुकूलनलाई प्रवर्द्धन गर्ने सम्झौतामा स्पष्ट छ । सो सम्झौतामा जलवायु परिवर्तनबाट देखिने समस्या न्यूनीकरणका लागि पहिले नै चेतावनी दिने प्रणाली, आपत्कालीन तयारीका विषयलाई उत्तिकै प्राथमिकता दिइएको छ ।

सन् २०२९ मा नासाको नेतृत्वमा गरिएको एक अध्ययनले तापमान पूर्वऔद्योगिक स्तरभन्दा दुई डिग्री माथि पुग्यो भने मानव उत्पन्न सङ्कटा कारण थप जोखिम देखिनेछ । सन् २०२३ लाई ‘ अत्यधिक गर्मी’ को वर्षका रुपमा चित्रण गरिएको छ ।

यस वर्ष विश्वको तापक्रम पूर्व औद्योगिक औसतको तुलनामा करिब एक दशमलव एक डिग्रीले बढेको छ । अझै, विश्व तापक्रमलाई एक दशमलव पाँच डिग्रीमा सीमित गर्ने मार्गबाट अझै टाढा रहेको देखिन्छ ।

विश्वव्यापी औसत तापमान सन् २१०० सम्म दुईदेखि चार डिग्रीले बढ्ने प्रक्षेपण गरिएको छ । यदि त्यसो भएको खण्डमा चरम मौसम घटना निम्त्ने चेतावनी दिइएको छ ।

विषम घटनाहरुबाट जोगिन दुवइमा जारी कोप-२८ मा हानिनोक्सानी कोष औपचारिक रुपमा सुरु गरिएको छ । विश्वव्यापी तापक्रम वृद्धिसँग सम्बन्धित प्राकृतिक विपत्तिबाट तहसनहस भएका कमजोर र जोखिममा रहेका राष्ट्रले ‘हानि र नोक्सानी’ कोषको माग गरेपछि उक्त कोषको शुभारम्भ गरिएको हो ।

वर्षौदेखि यस विषयलाई निष्कर्षविहीन अवस्थामा बनाएका धनी राष्ट्रहरुले गत वर्ष इजिप्टको शार्म अल शेखमा भएको कोप-२७ शिखर सम्मेलनमा भएको ऐतिहासिक सम्झौतामा कोषलाई सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता जनाएका थिए ।

कोप-२८ सम्मेलनको उद्घाटनका दिन यही मङ्सिर १४ गते उक्त कोष र कोषको व्यवस्थापनका लागि चार सय २३ दशमलव एक मिलियन अमेरिकी डलर सहयोगको प्रतिवद्धता गरिएको छ । आयोजक संयुक्त अरब इमिरेट्स र जर्मनीले एक/एक सय मिलियन, युरोपियन युनियनबाट एक सय ४५ दशमलव छ, (जर्मनीको सहित), संयुक्त अधिराज्यबाट ७५ मिलियन, संयुक्त राज्य अमेरिकाबाट २४ दशमलव पाँच मिलियन र जापानबाट १० मिलियन अमेरिकी डलर प्रतिवद्धता व्यक्त भएको छ ।

सम्मेलन अघि युएईको अबुधाबीमा अक्टोबरमा भएको सङ्क्रमणकालीन समितिको बैठकले हानिनोक्सानीसम्बन्धी कोष परिचालनमा भएको सहमतिको अनुमोदन कोप-२८ ले गर्नुपर्ने जनाएको थियो । यस सहमतिले कोप-२८ को पूर्वसन्ध्यामा सकारात्मक सन्देश दिएको छ ।

तीव्ररूपमा भइरहेको जलवायु परिवर्तनमा कम जिम्मेवार स्थानीय तथा बढी प्रभावित सङ्घटपन्न समुदाय छन् । कोषले नेपालजस्ता सङ्घटपन्न विकासोन्मुख देशमा जलवायु परिवर्तन तथा जलवायुजन्य अतिशय मौसमी र ढिलो सुरु हुने विपद्का घटनाबाट हुने आर्थिक र नैरआर्थिक हानिनोक्सानीलाई सम्बोधन गर्ने अपेक्षा राखिएको छ ।

अल्पविकसित देशहरुका लागि हानिनोक्सानी वित्त सरल र समन्यायिक पहुँचका आधारमा परिचालन होस् भन्ने विषयलाई स्थापित गर्न आवश्यक छ । कोप-२८ मा विश्वका गरिब र कमजोर राष्ट्र ले स्पष्ट रुपमा आफूहरुका माग सम्बोधन गर्न जबरजस्त रुपमा आफ्ना धारणा राखेपछि धनी र औद्योगिक राष्ट्र विगतका प्रतिवद्धता कार्यान्वयनमा लाग्नुपर्ने बाध्यतामक

अवस्थामा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । प्रधानमन्त्री प्रचण्डले सम्बोधनमा भने, “यो हाम्रो न्यायको विषय हो र अधिकारको विषय पनि हो ।” उनले विश्व समुदाय मिलेरमात्र यो मुद्दा सम्बोधनका लागि प्रयास गर्न सकिनेमा जोड दिए । कोष-२८ लाई जलवायु परिवर्तनविरुद्ध लड्ने प्रभावकारी एवम् वस्तुनिष्ठ साभा मोर्चा बनाउने लक्ष्यका साथ संसारभरका जलवायु विज्ञ र सरकार प्रमुखहरु जुटेका छन् ।

मध्य....

आन्दोलनलाई सशक्त बनाउनका लागि जागरण अभियान शुरु गरिएको बताइएको हो ।

संघर्ष समितिको आह्वानमा गएको शुक्रवारदेखि पहिचानका लागि ‘अभियानको क्रममा आन्दोलनको आवश्यकता बारे स्पष्ट पार्न जनसभा र संगठन विस्तार गर्ने जनाएको छ । सोही अभियान अनुरूप यहाँ मंसिर २५ गतेको दिन विभिन्न १८ स्थानमा सांस्कृतिक, साहित्यिक कार्यक्रम सहितको कोणसभा गरिने छ भने २६ र २७ गते मध्यपहाडी लोकमार्ग अन्तर्गत उदयपुरको घुर्मीदेखि खोटाङको दिक्तेल हुँदै चिवाभन्ज्याङसम्मको सडक बन्द गर्ने भएको छ ।

त्यसैगरी पहिचानको आन्दोलन विरुद्धमा बोल्नेहरुलाई ती क्षेत्रमा कुनै पनि हालतमा हिँड्न नदिने संघर्ष समिति स्रोतले बताएको छ । यद्यपि कुनै पार्टीलाई छेक्ने रणनीति नभए पनि पहिचान पक्षधर आन्दोलनको विरुद्धमा बोल्ने जुनसुकै पार्टीको नेता जोसुकै किन नहुन तिनलाई चाहिँ छिर्न नदिने बताएका छन् । स्मरण रहोस्, संघर्ष समितिले कोशी प्रदेश नामकरणमा हस्ताक्षर गर्ने ८२ जना प्रदेश सांसदहरुलाई विरोध गर्ने घोषणा यस अघि नै गरिसकेको छ । उक्त औपचारिक कार्यक्रमको सभापतित्व संघर्ष समितिका अध्यक्ष डकेन्द्रसिंह थेगिमले गरेका थिए । त्यस अवसरमा कटारी-ओखलढुंगा-सोलु सडकलाई ‘बलबहादुर राई मार्ग’ पनि घोषणा गरिएको थियो ।

सो कार्यक्रममा पूर्व माओवादी नेता गोपाल किराती, जनता समाजवादी पार्टीको किरात राष्ट्रिय समिति अध्यक्ष रमेश राई, नेकपा एकीकृत समाजवादीका नेता कृष्ण चोडवाड, किरात याक्थुङ चुम्लुङका अध्यक्ष प्रेम येक्तैन, किरात राई यायोक्खाका उपाध्यक्ष राकेश राई, नेपाल शोर्पा संघका महासचिव लाक्पा शोर्पा, नेपाल आदिवासी जनजाति महिला महासंघकी अध्यक्ष निकी शोर्पा, पशुपतिनाथ मन्दिरको पहिलो नेपाली भट्ट डा. विष्णु दाहाल लगायतले पहिचानका सन्दर्भमा आ-आफ्ना धारणा राखेका थिए । यसैगरी प्रदेश नम्बर १ पुनः नामाइन संयुक्त संघर्ष समितिले अस्ति एक विज्ञप्ति प्रकाशित गरी कौशिक ऋषि एकल गोत्रीय कोशी नामले आमप्रदेशवासीको साभा भावनाको प्रतिनिधित्व गर्न नसक्ने भएकोले कोशी नाम खारेजी अनिवार्य हुनु पर्ने माग गरेको छ । संघर्ष समितिले प्रकाशित गरेको विज्ञप्तिमा प्रहरी दमन बन्द गर, भूटा आरोपमा पक्राउ परेका पहिचानवादी योद्धाहरुलाई विना शर्त रिहाइको माग गरेको छ । प्रदेश १ को पुनः नामकरणको आन्दोलन सशक्त बन्दै गएको बेला पूर्व संघीय मन्त्री योगेश भट्टराईले सदनमा राई, लिम्बू, तामाङ, मगर, गुरुङ, शोर्पा लगायतलाई सामुदायिक रुपमा गाली गर्नुका साथै पहिचानको पक्षमा रहेका शिल्पी, खस-आर्यलाई पनि भट्टराई सहित अरु तीन भाइले गाली गर्दै आएको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । त्यसरी साम्प्रदायिक ढंगबाट गालीगालौज गर्ने पूर्व प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली, योगेश भट्टराई

र महेश बस्नेत सहभागी हुने कुनै पनि कार्यक्रममा कालो भ्रण्डा देखाउने लगायतका शान्तिपूर्ण विरोध गर्ने संघर्ष समितिको पूर्व घोषित कार्यक्रम भएको पनि विज्ञप्तिमा उल्लेख गरिएको छ । त्यस्तै कोशी खारेजी र तीन भाइले माफी नमागेसम्म प्रदर्शन निरन्तर रहने जनाउँदै लिम्बू समुदायको आस्थाको केन्द्र तिम्बुङ पोखरीलाई समेत विष्णु मन्दिर बनाएर विष्णु पोखरी बनाउन प्रयास गर्ने योगेश भट्टराई पहिचानवादी शक्तिसँग निहुँ खोज्नकै लागि विभिन्न बहानामा ताप्लेजुङ आएपछि २०८० मङ्सिर १० गते संयुक्त संघर्ष समितिले कालो भ्रण्डा प्रदर्शन गरिएको विज्ञप्तिमा भनिएको छ । सो विरोध प्रदर्शनको विषयलाई लिएर ताप्लेजुङ पाथीभरा याङवरक -३ का विपिन कङ्जिबा र आनन्द कङ्जिबा लिम्बूलाई प्रहरीले २०८० मङ्सिर १० गते राति १० :३० बजे डकैती शैलीमा पक्राउ गरिएका र पहिचानवादी नेताहरु नवीन पोम्, डम्बर पालुङ्वा, मनिस हेल्लोक, कुमार खिम्डिङ लगायतलाई लगाइएको आरोप प्रति संयुक्त संघर्ष समिति घोर भत्सर्ना गर्दछौं भन्दै भूटा आरोपमा पक्राउ परेका योद्धाहरुलाई तुरुन्त रिहाइ र नेताहरुलाई आतंकित बनाउने कार्य बन्द नगरिए कडाभन्दा कडा आन्दोलनमा उत्रिन बाध्य हुने विज्ञप्ति मार्फत चेतनावनी पनि दिइएको छ ।

पहिचानको..

जानकारी गराए ।

प्रदेश प्रमुख एउटा ‘सेरमोनियल’ मात्र नभई प्रदेशको अभिभावक भएको कार्कीले बताए । उनले भने, “वाहिरी संस्कृतिले आक्रमण गरिरहेको अवस्थामा समाजमा रहेको मौलिक संस्कृति जोगाउन चुनौती बढेको छ ।”

प्रदेश प्रमुख खापुङले बजेट कार्यान्वयनलाई मसिनो रूपमा हेर्न आग्रह गर्दै यसको जटिल पक्षमा समेत ध्यान दिन सुझाव दिए । पहिचानको मुद्दालाई वार्ता तथा संवाद र सहकार्यको माध्यमबाट सरकारले समाधान गर्नेमा आफू विश्वस्त रहेको बताए ।

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको समेत जिम्मेवारीमा रहेका मुख्यमन्त्री कार्कीले मंसिर १३ गते प्रदेश सभाबाट सर्वसम्मत पारित भएको बजेटमा उल्लेखित कार्यक्रमबारे प्रदेश प्रमुखलाई जानकारी गराएका थिए । बजेटले भौतिक विकाससँगै मानवीय विकासलाई प्राथमिकता दिएको जानकारी गराए ।

पर्यटन...

आर्थिक विकास अधिकृत विकास अधिकारी लगायतले फूलमाला लगाएर स्वागत गरेका थिए । यस अवसरमा धनकुटा नगर प्रमुख तामाङले धनकुटा नगरमा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि नगरपालिकाले निरन्तर प्रयास गरिरहेको बताउदै पर्यटनकर्मीहरुको टोलीलाई स्वागत गरे । नगर प्रमुख तामाङले यहाँका पर्यटकीय क्षेत्रहरुलाई आ-आफ्नो क्षेत्रबाट प्रचारप्रसार गरेर सहयोग गर्न आग्रह गरेका थिए । यसैगरी पर्यटनकर्मी अनु लामाले पर्यटकीय हिसाबले धनकुटा महत्वपूर्ण क्षेत्र भएकाले यहाँको पर्यटन प्रवर्द्धनमा आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्ने धारणा राखेकी थिइन् । टोलीमा

देशका विभिन्न क्षेत्रमा रहेर पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि कार्य गर्दै आएका लेखक, बुद्धिजीवी, ट्राभल एजेन्सीकर्मी, टुरिस्ट गाइड लगाियत सहभागी रहेका छन् ।उनीहरू धनकुटामा पाँच दिनसम्म रहेर स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्रहरु, होमस्टे व्यवसाय, आठपहरिया जातिको संस्कृति लगायतको अवलोकन गरेर सारप्रसार गरी पर्यटन प्रवर्द्धनमा महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने वत(इएको छ ।

अन्य..

गर्न योगदान पुर्‍याउनु पर्ने बताउदै श्रेष्ठले हामी स्वतन्त्रतालाई कृण्ठत गर्दैनौ । हामी यसलाई नियमन गने िशातर्फ मात्रै गइरहेका छौ, सर कारले संविधानको रक्षा र लोकतन्त्रले दिएको अधिकारको अभ्यासलाई सुनिश्चित गर्न उदारतापूर्वक सो चिरहेको बताएका उपप्रधानमन्त्री श्रेष्ठले भने, ‘त्यसलाई कसैले पनि कमजोरी ठानेर सामाजिक सद्भाव खल्बलाउने, जाति, धार्मिक एकता र सद्भाव सहिष्णुतालाई खल्बलाउने र राष्ट्रिय एकतामा असर पार्ने काम र समाजमा अशान्ति, अस्थिरता र अर(जकता उत्पन्न गर्ने र कानुन हातमा लिने काम कसैले गर्छ भने हामी छुट दिने पक्षमा छैनौं ।’ यता केही समयदेखि देशमा गणतन्त्रको विरोधमा भइरहेको गतिविधिलाई व्यवस्था माथिकै चुनौतीको रूपमा सरकारले नलिएको पनि उपप्रधानतथा गृहमन्त्री श्रेष्ठले बताएका थिए ।

यौन धन्दा.....

छ । होटल व्यवसाय सञ्चालनको नाममा यौन धन्दामा सम्लग्न रहे की तामाङलाई मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण ब्युरो को टोलीले नयाँ बसपार्क क्षेत्रबाटै पक्राउ गरेको हो । सपनाले आर्थिक अवस्था कमजोर भएका ग्रामीण भे गका वालिकाहरुलाई आकर्षक लोभलालचमा पारी काठमाडौँ ल्याउने गरेको बुझिएको छ। ती वालिकाहरुलाई काठमाडौँमा धागो कात्ने, बच्चा हेर्ने र सरसफाइको काममा लगाइदिने बाहनामा ल्याउने गरेको मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण ब्युरो ले जनाएको छ ।ब्युरोका अनुसार सपनाले त्यसरी बोलाइएका नाबालिकाहरुलाई बसपार्क र कलंकीस्थित विभिन्न होटल , लज तथा गेस्ट हाउसहरुमा राख्ने गरे को खुलेको छ। उनीहरुलाई विगत १० महिनादेखि विभिन्न डर-त्रास दे खाएर जबरजस्ती शारीरिक सम्पर्क राख्न बाध्य पार्ने गरेको पनि खुल्न आएको छ ।

अल्पसंख्यक....

गण्डकी प्रदेशस्थित गोरखाको अमरज्योति जनता माध्यमिक विद्यालयमा अध्यापनरत शिक्षक किशोरकुमार श्रेष्ठलाई प्रदान गरिनेछ ।

२) अन्तर्दृष्टि हातेमालो पुरस्कार अन्तर्दृष्टि हातेमालो पुरस्कार दृष्टिविहीन विद्यार्थीहरुले आफूसँग हातेमालो गरेका अपाङ्गता नभएका विद्यार्थीहरुको सहयोगी भूमिका, व्यवहार, सिकाइको आदानप्रदानलगायतलाई आधार मानी छनोट गरेअनुसार गण्डकी प्रदेशस्थित गोरखाको अमरज्योति माध्यमिक विद्यालयकै कक्षा ८ मा अध्ययनरत विद्यार्थी समीर गुरुङलाई प्रदान गरिनेछ ।

३) अन्तर्दृष्टि प्रोत्साहन पत्रकारिता पुरस्कार पत्रकारिताका माध्यमबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिप्रति सकारात्मक सोच र दृष्टिकोणसहित खोज, अन्वेषण एवम् उनीहरुका असीमित सम्भावना र अवसरको पहिचान गरी समावेशी विकास र समतामूलक समाजको अङ्ग बनाउन भूमिका खेल्ने पत्रकारहरुमध्ये यस वर्षको अन्तर्दृष्टि प्रोत्साहन पत्रकारिता पुरस्कार उज्यालो रेडियो नेटवर्कमा कार्यरत पत्रकार अच्युत घिमिरेलाई प्रदान गरिनेछ । प्रमाणपत्रसहित अन्तर्दृष्टि नमुना शिक्षक पुरस्कारको रकम रु. २० हजार, अन्तर्दृष्टि हातेमालो पुरस्कारको रकम रु. १० हजार र अन्तर्दृष्टि प्रोत्साहन पत्रकारिता पुरस्कारको रकम रु. १० हजार छ । पुरस्कारहरु वषन्त पञ्चमीका दिन प्रदान गरिनेछ ।

आत्मनिर्भरता....

“श्रीमान् तथा सासू-ससुराबाट घरेलु हिसामा परेका महिलाको जीविकोपार्जनको लागि हामीले ‘ वीउपुंजी’ स्वरुप सानो रकम उहाँहरुलाई उद्योग सञ्चालन गर्नको लागि उपलब्ध गराउँछौं”, संयोजक चौधरीले भनिन्, “यसले उहाँहरुको जीविकोपार्जनमा सहयोग पुर्‍नुका साथै हौसला अभिवृद्धि हुन्छ ।” उनका अनुसार अदालतमा मुद्दा विचाराधीन रहँदासम्म ओरेक नेपालकै संरक्षणमा पीडित महिलाले उद्योग सञ्चालन गर्ने गरेको छन् ।

ओरेक नेपाल सिरहाले गरेको यसप्रकारको कार्यको प्रशंसा गर्दै लहान नगरपालिकाका उपप्रमुख रामचरितार महतोले हिसा प्रभावित महिलाको पुनःस्थापना र जीविकोपार्जनमा उद्यमशीलताले सहयोग पुग्ने बताइन् । साथै हिसा प्रभावित महिलाको समस्या समाधान गर्नका लागि नगरले पूर्ण सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता जनाइन् ।

चारदिनको तालिमपछि उद्योग सञ्चालनमा संलग्न रहेका हिसा प्रभावित महिला निकै उत्साहित भएका छन् । यसबाट जीवन निर्वाह गर्न सहज बन्ने विश्वास आफूहरुलाई लागेको उनीहरुले बताए ।

लेइक....

नारायण थापा र प्रहरी निरीक्षक उमेश गुरुङ श्रेष्ठद्वारा निर्माण गरिएको ‘etUs Save the Planet – INTERPOL 100” विषयक सूचनामूलक छोटो भिडियो सर्वोत्कृष्ट घोषणा भएको हो ।

भिडियोमा जलवायु परिवर्तन, प्राकृतिक प्रकोप, व्वतपृष्ठार्ध्व क्षल(तर्भाप्तिभलभ्रम का कारण भविष्यमा हुनसक्ने समस्याहरू समाधान गर्न र दिगो विकासको लक्ष्य प्राप्त गर्न यूएनको मुख्य साभेदारको रूपमा रहेको इन्टरपोलको अहम भूमिका हुने विषय समेटिएको छ ।

INTERPOL President Major General Dr. Ahmed Naser AL–RAISI बाट नेपाल प्रहरीलाई सम्मान स्वरुप प्रमाणपत्र प्राप्त भएको छ ।

इन्टरपोल स्थापनाको १०० वर्षलाई विशेष उत्सवको रूपमा

मनाउन INTERPOL Innovation Centre ाँff æHow do you envisage INTERPOL connecting and empowering global law enforcement for a safer world in 2030” विषयमा आधारित रहि उक्त भिडियो प्रतियोगितामा सहभा(गी हुन सम्पूर्ण १९५ सदस्य राष्ट्रह(रुलाई आह्वान गरिएको थियो । उक्त महासभामा प्रहरी महानिरीक्षक बसन्त बहादुर कुँवरसहितको नेपाली प्रतिनिधि मण्डल सहभागी रहेको छ ।

उपभोक्ता....

अर्को सरकारलाई दोष दिएर उपभोक्ताको अधिकार हनन हुन दिनु नहुने बताए । जिल्लामा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नेतृत्त बमा बजार अनुगमन समिति रहेको र त्यसलाई आफ्नो नगरपालिकाले सदैव साथ दिएको उनको दावी छ । त्यसैगरी नगरपालिका आफैले पनि बजार अनुगमन गरिरहेको बताउदै मेयर खत्रीले अनुगमन सँगै कैपि(न्यत गर्नेलाई कारवाहीको दायरामा ल्याइएको जानकारी गराएका छन् ।

अन्तरक्रिया कार्यक्रममा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी डोरेन्द्र निरौलाले जिल्लामा उपभोक्ता अधिकार कार्यान्वयन गर्न स्थानीय सरकार, उद्योग बाणिज्य संघ, अाि धकारकर्मी र संचार जगतको ठुलो सहयोग रहेको भन्दै सबैको सहयोग बाट नै बजार अनुशासन कायम गर्न सकिने विश्वास व्यक्त गरेका छन् । उपभोक्ता र व्यवसायी दुवै पक्षलाई सचेत पार्दै उपभोक्ता अधिकारको कार्यान्वयन पक्षलाई थप बलियो बनाउदै जानुपर्ने उनको भनाइ छ ।

त्यस्तैगरी चाँगुनारायणका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत चुराम(णी पन्थीले आफूहरुले सेवा प्रवाहमा असर नपर्ने गरी बजार अनुगमनका लागि जनशक्ति परिचालन गर्ने गरेको जानकारी गराए । कार्यालय समय भन्दा अघि र पछि तथा विदाको दिन पनि आफूहरु अनुगमनमा खटिने गरेको उनले बताएका छन् । उपभोक्ता बाट गुनासो आएमा अथवा विश्वस्त सूचना प्राप्त भएमा तत्काल अनुगमन र कारवाहीका लागि संयन्त्र निर्माण गरिएको उनले जिकिर गरेका छन्।

आयोजक संस्था राष्ट्रिय सञ्चार केन्द्र नेपालका अध्यक्ष पेशल आच(र्त्यको अध्यक्षतामा सम्पन्न गरिएको कार्यक्रमको संचालन सचिव हेमराज ढकालले गरेका थिए । कार्यक्रममा राष्ट्रिय उपभोक्ता मञ्चका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रेमलाल महर्जनले उपभोक्ता अधिकारको विषयमा प्रस्तुतिकरण दिएका थिए ।

उक्त अवसरमा चाँगुनारायणका अधिकृत सुरज पौडेल र निला घिमिरेको समेत उपस्थिति रहेको थियो भने अन्तरक्रियामा जनप्रति(निधि, उपभोक्ता अधिकारकर्मी, व्यवसायी र संचारकर्मीको सक्रिय सहभागीता रहेको संस्थाकी कर्मचारी पूजा बस्नेतले जानकारी गराएकी छन् ।

महिला हिंसाका घटनालाई कानूनी दायरामा ल्याऔँ

- महिला हिंसा जोसुकैबाट जुनसुकै बेला जहाँकहीं हुन सक्दछ।
- हिंसाका घटना लुकाउँदा, ढाकछोप गर्दा पीडक प्रोत्साहित हुन सक्छ र थप घटना हुन सक्दछन्।
- पीडकलाई समयमा नै कानूनी दायरामा ल्याउन सके महिला हिंसाका घटनामा कमी आउन सक्छ।
- त्यसैले नजिकका आफन्त तथा नातेदार, छिमेकी, साथीभाई, सहकर्मी भनी कुनैपनि पीडकलाई उम्कन नदिऔँ।

पीडकलाई कानूनी दायरामा ल्याऔँ, सभ्य समाजको निर्माण गरौँ।

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

* स्वतन्त्र पत्रकार, प्रकाशक/सम(

पादक: विश्वराज किरात *मो. 9851313657, 9803166533 *फ्याक्स नं. 55429941 *विशेष प्रतिनिधि: आई. बी. लिम्बू *प्रमुख व्यवस्थापक: बी.के. बान्तवा

राई * कानुनी सल्लाहकार: अधिवक्ता जुनमाया राई * G .P .O . Box No . 7412 * Charkhalroad, Dillibazar, Kathmandu * email: sumnimaweekly@gmail .com *कम्प्युटर : श्रीसा मगर *मुद्रण :